

5

HOOFDSTUK

Flottende activa

Opgave 5.1

(grond- en hulpstoffen; first-in-first-out)

1.

2 november

	300	Voorraad grondstoffen	53.000*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	11.130**	
Aan	140	Crediteuren		64.130

* $5.000 \times \text{€ } 10,60 = \text{€ } 53.000$

** $21\% \text{ van } \text{€ } 53.000 = \text{€ } 11.130$

10 november

	130	Debiteuren	90.750	
Aan	850	Omzet		75.000*
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		15.750**

* $6.000 \times \text{€ } 12,50 = \text{€ } 75.000$

** $21\% \text{ van } \text{€ } 75.000 = \text{€ } 15.750$

	800	Inkoopwaarde omzet	60.000*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		60.000

* $6.000 \times \text{€ } 10 = \text{€ } 60.000$

16 november

	300	Voorraad grondstoffen	45.000*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	9.450**	
Aan	140	Crediteuren		54.450

* $4.000 \times \text{€ } 11,25 = \text{€ } 45.000$

** $21\% \text{ van } \text{€ } 45.000 = \text{€ } 9.450$

28 november

	130	Debiteuren	157.300	
Aan	850	Omzet		130.000*
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		27.300**

* $10.000 \times \text{€ } 13 = \text{€ } 130.000$

** $21\% \text{ van } \text{€ } 130.000 = \text{€ } 27.300$

	800	Inkoopwaarde omzet	100.000*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		100.000

* $10.000 \times \text{€ } 10 = \text{€ } 100.000$

2. De voorraadadministratie over november ziet er op basis van fifo als volgt uit:

Voorraad grondstoffen

Datum	Inkoop	Verkoop (fifo)	Voorraad
1/11			$20.000 \times \text{€ } 10 = \text{€ } 200.000$
2/11	$5.000 \times \text{€ } 10,60 = \text{€ } 53.000$		$(20.000 \times \text{€ } 10) + (5.000 \times \text{€ } 10,60) = \text{€ } 253.000$
10/11		$6.000 \times \text{€ } 10 = \text{€ } 60.000$	$(14.000 \times \text{€ } 10) + (5.000 \times \text{€ } 10,60) = \text{€ } 193.000$
16/11	$4.000 \times \text{€ } 11,25 = \text{€ } 45.000$		$(14.000 \times \text{€ } 10) + (5.000 \times \text{€ } 10,60) + (4.000 \times \text{€ } 11,25) = \text{€ } 238.000$
28/11		$10.000 \times \text{€ } 10 = \text{€ } 100.000$	$(4.000 \times \text{€ } 10) + (5.000 \times \text{€ } 10,60) + (4.000 \times \text{€ } 11,25) = \text{€ } 138.000$
Totaal	<u>€ 98.000</u>	<u>€ 160.000</u>	<u>€ 138.000</u>

3. De totale brutowinst over november bedraagt: $(\text{€ } 75.000 + \text{€ } 130.000) - / - (\text{€ } 60.000 + \text{€ } 100.000) = \text{€ } 45.000$.

Opgave 5.2

(grond- en hulpstoffen; last-in-first-out)

1.

2 november

	300	Voorraad grondstoffen	53.000*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	11.130**	
Aan	140	Crediteuren		64.130

* $5.000 \times \text{€ } 10,60 = \text{€ } 53.000$

** $21\% \text{ van } \text{€ } 53.000 = \text{€ } 11.130$

10 november

	130	Debiteuren	90.750	
Aan	850	Omzet		75.000*
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		15.750**

* $6.000 \times \text{€ } 12,50 = \text{€ } 75.000$ ** $21\% \text{ van } \text{€ } 75.000 = \text{€ } 15.750$

	800	Inkoopwaarde omzet	63.000*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		63.000

* $(5.000 \times \text{€ } 10,60) + (1.000 \times \text{€ } 10) = \text{€ } 63.000$

16 november

	300	Voorraad grondstoffen	45.000*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	9.450**	
Aan	140	Crediteuren		54.450

* $4.000 \times \text{€ } 11,25 = \text{€ } 45.000$ ** $21\% \text{ van } \text{€ } 45.000 = \text{€ } 9.450$

28 november

	130	Debiteuren	157.300	
Aan	850	Omzet		130.000*
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		27.300**

* $10.000 \times \text{€ } 13 = \text{€ } 130.000$ ** $21\% \text{ van } \text{€ } 130.000 = \text{€ } 27.300$

	800	Inkoopwaarde omzet	105.000*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		105.000

* $(4.000 \times \text{€ } 11,25) + (6.000 \times \text{€ } 10) = \text{€ } 105.000$

2. De voorraadadministratie over november ziet er op basis van lifo als volgt uit:

Voorraad grondstoffen

Datum	Inkoop	Verkoop (lifo)	Voorraad
1/11			20.000 × € 10 = € 200.000
2/11	5.000 × € 10,60 = € 53.000		(20.000 × € 10) + (5.000 × € 10,60) = € 253.000
10/11		(5.000 × € 10,60) + (1.000 × € 10) = € 63.000	19.000 × € 10 = € 190.000
16/11	4.000 × € 11,25 = € 45.000		(19.000 × € 10) + (4.000 × € 11,25) = € 235.000
28/11		(4.000 × € 11,25) + (6.000 × € 10) = € 105.000	13.000 × € 10 = € 130.000
Totaal	€ 98.000	€ 168.000	€ 130.000

3. De totale brutowinst over november bedraagt: (€ 75.000 + € 130.000) -/-(€ 63.000 + € 105.000) = € 37.000.

Opgave 5.3

(grond- en hulpstoffen; gemiddelde inkoopprijs)

1.

2 november

	300	Voorraad grondstoffen	53.000*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	11.130**	
Aan	140	Crediteuren		64.130

* $5.000 \times € 10,60 = € 53.000$

** $21\% \text{ van } € 53.000 = € 11.130$

De gemiddelde inkoopprijs na deze inkoop is: $((5.000 \times € 10,60) + (20.000 \times € 10))/25.000 = € 10,12$

10 november

	130	Debiteuren	90.750	
Aan	850	Omzet		75.000*
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		15.750**

* $6.000 \times € 12,50 = € 75.000$

** $21\% \text{ van } € 75.000 = € 15.750$

	800	Inkoopwaarde omzet	60.720*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		60.720

* $6.000 \times \text{€ } 10,12 = \text{€ } 60.720$

16 november

	300	Voorraad grondstoffen	45.000*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	9.450**	
Aan	140	Crediteuren		54.450

* $4.000 \times \text{€ } 11,25 = \text{€ } 45.000$

** $21\% \text{ van } \text{€ } 45.000 = \text{€ } 9.450$

De gemiddelde inkoopprijs na deze inkoop is: $((19.000 \times \text{€ } 10,12) + (4.000 \times \text{€ } 11,25)) / 23.000 = \text{€ } 10,32$ (afgerond)

Opmerking: Door afronding ontstaat een verschil in de waardering van de voorraad. Dit verschil kan als volgt worden berekend:

De voorraadwaardering is: $(19.000 \times \text{€ } 10,12) + (4.000 \times \text{€ } 11,25) =$	€ 237.280
Door afronding wordt de voorraadwaardering: $23.000 \times \text{€ } 10,32 =$	€ 237.360 -/-
Vershil door afronding	€ <u>80</u> (-/-)

Van dit afrondingsverschil wordt de volgende journaalpost gemaakt:

	190	Afrondingsverschillen	80	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		80

28 november

	130	Debiteuren	157.300	
Aan	850	Omzet		130.000*
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		27.300**

* $10.000 \times \text{€ } 13 = \text{€ } 130.000$

** $21\% \text{ van } \text{€ } 130.000 = \text{€ } 27.300$

	800	Inkoopwaarde omzet	103.200*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		103.200

* $10.000 \times \text{€ } 10,32 = \text{€ } 103.200$

2. De voorraadadministratie over november ziet er op basis van de gemiddelde inkoopprijs als volgt uit:

Voorraad grondstoffen

Datum	Inkoop	Verkoop (gip)	Voorraad
1/11			20.000 × € 10 = € 200.000
2/11	5.000 × € 10,60 = € 53.000		25.000 × € 10,12 = € 253.000
10/11		6.000 × € 10,12 = € 60.720	19.000 × € 10,12 = € 192.280
16/11	4.000 × € 11,25 = € 45.000		(23.000 × € 10,32) -/- € 80 = € 237.280
28/11		10.000 × € 10,32 = € 103.200	(13.000 × € 10,32) -/- € 80 = € 134.080
Totaal	€ 98.000	€ 163.920	€ 134.080

3. De totale brutowinst over november bedraagt: (€ 75.000 + € 130.000) -/- (€ 60.720 + € 103.200) = € 41.080.

Opgave 5.4

(grond- en hulpstoffen; actuele kostprijs, zonder normale voorraad)

- 1.

2 november

Inkoop:

	300	Voorraad grondstoffen	53.000*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	11.130**	
Aan	140	Crediteuren		64.130

* 5.000 × € 10,60 = € 53.000

** 21% van € 53.000 = € 11.130

Aanpassing voorraadwaardering:

	300	Voorraad grondstoffen	12.000*	
Aan	075	Herwaarderingsreserve		12.000

* 20.000 × (€ 10,60 -/- € 10) = € 12.000

10 november

	130	Debiteuren	90.750	
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		15.750**
Aan	850	Omzet		75.000*

* $6.000 \times \text{€ } 12,50 = \text{€ } 75.000$ ** $21\% \text{ van } \text{€ } 75.000 = \text{€ } 15.750$

	800	Inkoopwaarde omzet	63.600*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		63.600

* $6.000 \times \text{€ } 10,60 = \text{€ } 63.600$

12 november

Aanpassing voorraadwaardering:

	300	Voorraad grondstoffen	12.350*	
Aan	075	Herwaarderingsreserve		12.350

* $19.000 \times (\text{€ } 11,25 - \text{€ } 10,60) = \text{€ } 12.350$

16 november

	300	Voorraad grondstoffen	45.000*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	9.450**	
Aan	140	Crediteuren		54.450

* $4.000 \times \text{€ } 11,25 = \text{€ } 45.000$ ** $21\% \text{ van } \text{€ } 45.000 = \text{€ } 9.450$

22 november

Aanpassing voorraadwaardering:

	075	Herwaarderingsreserve	10.350*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		10.350

* $23.000 \times (\text{€ } 11,25 - \text{€ } 10,80) = \text{€ } 10.350$

Opmerking: De waardedaling kan hier volledig ten laste van de herwaarderingsreserve worden geboekt. Na deze journaalpost ziet de grootboekrekening 'Herwaarderingsreserve' er als volgt uit:

Rekening-nummer	Naam	Debet	Credit	Saldo	Debet/ credit	Soort
075	Herwaarde- ringsreserve	€ 10.350 (22/11)	€ 1.370 (1/11) € 12.000 (2/11) € 12.350 (12/11)	€ 15.370 (22/11)	Credit	Balans

Er kan op 22 november bij een waardedaling van de grondstoffen op de inkoopmarkt nog maximaal € 15.370 van de herwaarderingsreserve worden afgeboekt. Is de waardedaling groter dan € 15.370, dan zal het verschil direct ten laste van het resultaat worden gebracht.

28 november

	130	Debiteuren	157.300	
Aan	850	Omzet		130.000*
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		27.300**

* $10.000 \times € 13 = € 130.000$

** $21\% \text{ van } € 130.000 = € 27.300$

	800	Inkoopwaarde omzet	108.000*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		108.000

* $10.000 \times € 10,80 = € 108.000$

2. De voorraadadministratie over november ziet er op basis van de actuele kostprijs als volgt uit:

Voorraad grondstoffen

Datum	Inkoop	Verkoop (actuele kostprijs)	Voorraad
1/11			20.000 × € 10 = € 200.000
2/11	5.000 × € 10,60 = € 53.000		25.000 × € 10,60 = € 265.000
10/11		6.000 × € 10,60 = € 63.600	19.000 × € 10,60 = € 201.400
12/11			19.000 × € 11,25 = € 213.750
16/11	4.000 × € 11,25 = € 45.000		23.000 × € 11,25 = € 258.750
22/11			23.000 × € 10,80 = € 248.400
28/11		10.000 × € 10,80 = € 108.000	13.000 × € 10,80 = € 140.400
Totaal	€ 98.000	€ 171.600	€ 140.400

3. De totale brutowinst over november bedraagt: (€ 75.000 + € 130.000) -/- (€ 63.600 + € 108.000) = € 33.400.

Opgave 5.5

(grond- en hulpstoffen; actuele kostprijs, met normale voorraad; speculatieresultaten)

1.

2 november

Inkoop:

	300	Voorraad grondstoffen	53.000*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	11.130**	
Aan	140	Crediteuren		64.130

* $5.000 \times € 10,60 = € 53.000$

** 21% van € 53.000 = € 11.130

Aanpassing voorraadwaardering:

	300	Voorraad grondstoffen	12.000*	
Aan	075	Herwaarderingsreserve		12.000

* $20.000 \times (€ 10,60 -/- € 10) = € 12.000$

10 november

	130	Debiteuren	90.750	
Aan	850	Omzet		75.000*
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		15.750**

* $6.000 \times \text{€ } 12,50 = \text{€ } 75.000$ ** $21\% \text{ van } \text{€ } 75.000 = \text{€ } 15.750$

	800	Inkoopwaarde omzet	63.600*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		63.600

* $6.000 \times \text{€ } 10,60 = \text{€ } 63.600$

12 november

Aanpassing voorraadwaardering:

	300	Voorraad grondstoffen	12.350*	
	495	Speculatieresultaten	650	
Aan	075	Herwaarderingsreserve		13.000**

* $19.000 \times (\text{€ } 11,25 - \text{€ } 10,60) = \text{€ } 12.350$ ** $20.000 \times (\text{€ } 11,25 - \text{€ } 10,60) = \text{€ } 13.000$

Opmerking: Het speculatieresultaat laat zich als volgt beredeneren. De normale voorraad is de voorraad die nodig is om de activiteiten 'ongestoord' te kunnen uitoefenen. Een grotere voorraad is niet rationeel, omdat de voorraadkosten dan zonder goede reden toenemen. Een kleinere voorraad is ook niet rationeel, omdat de normale bedrijfsuitoefening dan verstoord kan raken. Bij een handelsonderneming betekent dit dat wellicht 'nee' moet worden verkocht, omdat niet tijdig aan de vraag van afnemers kan worden voldaan.

Spekkoper bv heeft op 12 november 1.000 kilogram minder in voorraad dan normaal. De voorraad had op 10 november direct met 1.000 kilogram moeten worden aangevuld. Door deze noodzakelijke inkoop uit te stellen, speculeert Spekkoper bv op een prijsdaling op de inkoopmarkt. De prijs stijgt echter met € 0,65 per kilogram, waardoor een nadelig speculatieresultaat ontstaat van $1.000 \times \text{€ } 0,65 = \text{€ } 650$.

16 november

	300	Voorraad grondstoffen	45.000*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	9.450**	
Aan	140	Crediteuren		54.450

* $4.000 \times \text{€ } 11,25 = \text{€ } 45.000$ ** $21\% \text{ van } \text{€ } 45.000 = \text{€ } 9.450$

22 november

Aanpassing voorraadwaardering:

	075	Herwaarderingsreserve	9.000*	
	495	Speculatieresultaten	1.350	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		10.350**

* $20.000 \times (\text{€ } 11,25 - \text{€ } 10,80) = \text{€ } 9.000$ ** $23.000 \times (\text{€ } 11,25 - \text{€ } 10,80) = \text{€ } 10.350$

Opmerking: Spekkoper bv heeft op 22 november 3.000 kilogram meer in voorraad dan normaal. Daarmee speculeert Spekkoper bv op een prijsstijging. De prijs daalt echter met € 0,45 per kilogram, waardoor een nadelig speculatieresultaat ontstaat van $3.000 \times \text{€ } 0,45 = \text{€ } 1.350$.

28 november

	130	Debiteuren	157.300	
Aan	850	Omzet		130.000*
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		27.300**

* $10.000 \times \text{€ } 13 = \text{€ } 130.000$ ** $21\% \text{ van } \text{€ } 130.000 = \text{€ } 27.300$

	800	Inkoopwaarde omzet	108.000*	
Aan	300	Voorraad grondstoffen		108.000

* $10.000 \times \text{€ } 10,80 = \text{€ } 108.000$

2. De voorraadadministratie over november ziet er op basis van de actuele kostprijs als volgt uit:

Voorraad grondstoffen

Datum	Inkoop	Verkoop (actuele kostprijs)	Voorraad
1/11			$20.000 \times \text{€ } 10 = \text{€ } 200.000$
2/11	$5.000 \times \text{€ } 10,60 =$ $\text{€ } 53.000$		$25.000 \times \text{€ } 10,60 = \text{€ } 265.000$
10/11		$6.000 \times \text{€ } 10,60 =$ $\text{€ } 63.600$	$19.000 \times \text{€ } 10,60 = \text{€ } 201.400$
12/11			$19.000 \times \text{€ } 11,25 = \text{€ } 213.750$
16/11	$4.000 \times \text{€ } 11,25 =$ $\text{€ } 45.000$		$23.000 \times \text{€ } 11,25 = \text{€ } 258.750$
22/11			$23.000 \times \text{€ } 10,80 = \text{€ } 248.400$
28/11		$10.000 \times \text{€ } 10,80 =$ $\text{€ } 108.000$	$13.000 \times \text{€ } 10,80 = \text{€ } 140.400$
Totaal	$\text{€ } 98.000$	$\text{€ } 171.600$	$\text{€ } 140.400$

3. De totale brutowinst over november bedraagt: (€ 75.000 + € 130.000) -/- (€ 63.600 + € 108.000) -/- (€ 650 + € 1.350) = € 31.400.

Opgave 5.6 (debiteuren)

1. Controleberekening van het saldo op de grootboekrekening 'Voorziening dubieuze debiteuren': € 6.655/1,21 × 50% = € 2.750.

2.

1. *In een totaalbedrag*

Gedeeltelijke interne balans Gekko bv per 31 december:

Debet/activa		Credit/passiva
Debiteuren	€ 123.090	

2. *Met een onderscheid tussen debiteuren en dubieuze debiteuren.*

Gedeeltelijke balans interne Gekko bv per 31 december:

Debet/activa		Credit/passiva
Debiteuren	€ 119.185	
Dubieuze debiteuren	€ 3.905	

3. *Met de voorziening onder de passiva*

Gedeeltelijke interne balans Gekko bv per 31 december:

Debet/activa		Credit/passiva
Debiteuren	€ 119.185	Voorziening dubieuze debiteuren € 2.750
Dubieuze debiteuren	€ 6.655	

Opgave 5.7 (vooruitbetaalde bedragen)

1.

	135	Vooruitbetaalde bedragen	2.400	
Aan	110	Bank		2.400

2.

	460	Assurantielkosten	800*	
Aan	135	Vooruitbetaalde bedragen		800

* In het laatste kwartaal zullen de assurantielkosten van november en december moeten worden verantwoord. Dat zijn 2 maanden. De assurantielkosten per 2 maanden bedragen: $(\text{€ } 2.400/6) \times 2 = \text{€ } 800$.

3.

Gedeeltelijke interne balans Putter & Keep per 31 december

Debet/activa		Credit/passiva
Vooruitbetaalde bedragen	€ 1.600	

Gedeeltelijke interne winst-en-verliesrekening Putter & Keep vierde kwartaal

Debet/kosten	Credit/opbrengsten
Assurantielkosten	€ 800

4.

	460	Assurantielkosten	1.200*	
Aan	135	Vooruitbetaalde bedragen		1.200

* In het eerste kwartaal zullen de assurantielkosten van januari, februari en maart moeten worden verantwoord. Dat zijn drie maanden. De assurantielkosten over het eerste kwartaal bedragen: $(\text{€ } 2.400/6) \times 3 = \text{€ } 1.200$.

5.

Gedeeltelijke interne balans Putter & Keep per 31 maart

Debet/activa		Credit/passiva
Vooruitbetaalde bedragen	€ 400	

Gedeeltelijke interne winst-en-verliesrekening Putter & Keep eerste kwartaal

Debet/kosten	Credit/opbrengsten
Assurantielkosten	€ 1.200

Opgave 5.8 (vooruitbetaalde bedragen)

1.

	Huurkosten	2.163	
Aan	Vooruitbetaalde huur		2.163

2.

	Vooruitbetaalde huur	6.426*	
Aan	Bank		6.426

* $(2 \times \text{€ } 2.163) + (1 \times \text{€ } 2.100) = \text{€ } 6.426$

3. Winst-en-verliesrekening: € 25.578 Debet ((6 × € 2.100) + (6 × € 2.163))
Balans: € 4.326 Debet (2 × € 2.163)

Opgave 5.9 (nog te ontvangen bedragen)

De journaalpost van de werkzaamheden over november is:

	130	Debiteuren	9.107	
Aan	850	Omzet		6.700*
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		1.407**

* $\text{€ } 2.100 + \text{€ } 1.800 + \text{€ } 400 + \text{€ } 2.400 = \text{€ } 6.700$

** $\text{€ } 6.700 \times 21\% = \text{€ } 1.407$

De journaalpost van de werkzaamheden over december is:

	131	Nog te ontvangen bedragen	5.929*	
Aan	850	Omzet		4.900**
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		1.029***

* $\text{€ } 4.900 \times 121\% = \text{€ } 5.929$

** $\text{€ } 3.000 + \text{€ } 1.900 = \text{€ } 4.900$

*** $\text{€ } 4.900 \times 21\% = \text{€ } 1.029$

Opmerking: De omzetbelasting moet worden geboekt op het moment dat de factuur kan worden verstuurd. Angela Willard de facturen over december al eind december kunnen versturen. Daarom moet zij de omzetbelasting in december boeken, ook al zijn de facturen nog niet verstuurd.

Opgave 5.10 (effecten)

1.

8 mei

	105	Bank	289*	
	183	Te verrekenen dividendbelasting	51**	
Aan	980	Resultaat op effecten		340***

* $2.000 \times \text{€ } 0,17 \times 0,85 = \text{€ } 289$ ** $2.000 \times \text{€ } 0,17 \times 0,15 = \text{€ } 51$ *** $2.000 \times \text{€ } 0,17 = \text{€ } 340$

Op 31 december wordt geen journaalpost gemaakt, omdat de effecten worden gewaardeerd op de verkrijgingsprijs.

2.

8 mei

	105	Bank	289*	
	183	Te verrekenen dividendbelasting	51**	
Aan	980	Resultaat op effecten		340***

* $2.000 \times \text{€ } 0,17 \times 0,85 = \text{€ } 289$ ** $2.000 \times \text{€ } 0,17 \times 0,15 = \text{€ } 51$ *** $2.000 \times \text{€ } 0,17 = \text{€ } 340$

31 december

	190	Effecten	900*	
Aan	191	Ongerealiseerde koerswinst		900

* $2.000 \times (\text{€ } 5,70 - \text{€ } 5,25) = \text{€ } 900$

3. Als de effecten worden gewaardeerd op de verkrijgingsprijs, zien de (gedeeltelijke) balans en de winst-en-verliesrekening er bij de jaarrapportage als volgt uit:

Gedeeltelijke interne balans Roekoe bv per 31 december

Debet/activa		Credit/passiva
Effecten	€ 9.600*	

* $2.000 \times \text{€ } 4,80 = \text{€ } 9.600$

Gedeeltelijke interne winst-en-verliesrekening Roekoe bv

Debet/kosten	Credit/opbrengsten
	Resultaat op effecten € 340

Als de effecten worden gewaardeerd op de marktwaarde, zien de (gedeeltelijke) balans en winst-en-verliesrekening er bij de jaarrapportage als volgt uit:

Gedeeltelijke interne balans Roekoe bv per 31 december

Debet/activa		Credit/passiva	
Effecten	€ 11.400*	Ongerealiseerde koerswinst	€ 1.800**

* $2.000 \times € 5,70 = € 11.400$

** $2.000 \times (€ 5,70 - € 4,80) = € 1.800$

Gedeeltelijke interne winst-en-verliesrekening Roekoe bv

Debet/kosten		Credit/opbrengsten	
		Resultaat op effecten	€ 340

Opgave 5.11 (effecten)

1.

	190	Effecten	9.600*	
Aan	105	Bank		9.600

* $2.000 \times € 4,80 = € 9.600$

2.

1 maart

	190	Effecten	500*	
Aan	191	Ongerealiseerde koerswinst		500

* $2.000 \times (€ 5,05 - € 4,80) = € 500$

15 mei

	191	Ongerealiseerde koerswinst	500	
	924	Resultaat op effecten	200	
Aan	190	Effecten		700*

* $2.000 \times (€ 5,05 - € 4,70) = € 700$

1 september

	190	Effecten	1.100*	
Aan	191	Ongerealiseerde koerswinst		1.100

* $2.000 \times (€ 5,25 - € 4,70) = € 1.100$

15 december

	191	Ongerealiseerde koerswinst	300*	
Aan	190	Effecten		300

* $2.000 \times (\text{€ } 5,25 - \text{€ } 5,10) = \text{€ } 300$

3.

	105	Bank	289*	
	183	Te verrekenen dividendbelasting	51**	
Aan	980	Resultaat op effecten		340***

* $2.000 \times \text{€ } 0,17 \times 0,85 = \text{€ } 289$ ** $2.000 \times \text{€ } 0,17 \times 0,15 = \text{€ } 51$ *** $2.000 \times \text{€ } 0,17 = \text{€ } 340$

4.

	105	Bank	10.200*	
Aan	190	Effecten		10.200

* $2.000 \times \text{€ } 5,10 = \text{€ } 10.200$

	191	Ongerealiseerde koerswinst	800	
Aan	924	Resultaat op effecten		800

* $\text{€ } 500 - \text{€ } 500 + \text{€ } 1.100 - \text{€ } 300 = \text{€ } 800$

5.

Rekening-nummer	Naam	Debet	Credit	Saldo	Debet/credit	Soort
924	Resultaat op effecten	€ 200 (15/5)	€ 340 (8/5) € 800 (18/12)	€ 940 (31/12)	Credit	W&V

Verklaring:

De aandelen zijn verkocht met een winst van: $2.000 \times (\text{€ } 5,10 - \text{€ } 4,80) = \text{€ } 600$

Op de aandelen is aan dividend uitgekeerd:

€ 340 +

Totaal

€ 940

Opgave 5.12 (banktegoeden; kasgeld)

1. De interne balans van Rijkman bv ziet er per 31 december voor wat betreft de liquide middelen en deposito's als volgt uit:

Gedeeltelijke interne balans Rijkman bv per 31 december

Debet/activa		Credit/passiva
6-maands deposito's	€ 20.000	
3-maands deposito's	€ 25.000	
Liquide middelen	€ 5.111	

2. Het is gebruikelijk om de balansposten op te nemen in de volgorde van toenemende liquiditeit. Omdat deposito's minder liquide zijn dan direct opvraagbare banktegoeden, worden die als eerste opgenomen. En 6-maands deposito's zijn minder liquide dan 3-maands deposito's. Een scheiding van de deposito's geeft dus een beter beeld van de liquiditeitspositie van de onderneming.

Opgave 5.13 (banktegoeden; kasgeld; pinbetalingen; creditcardbetalingen; kruisposten)

1.

a.

	101	Kas	16.214	
	110	Pinontvangsten	71.148	
	111	Creditcardontvangsten	10.890	
Aan	850	Omzet		81.200
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		17.052

b.

	120	Kruisposten	16.214	
Aan	101	Kas		16.214

c.

	102	ING Bank	87.362	
Aan	110	Pinontvangsten		71.148
Aan	120	Kruisposten		16.214

2.

a.

	132	Te ontvangen creditcardgelden	10.454	
	452	Kosten creditcardmaatschappij	436	
Aan	111	Creditcardontvangsten		10.890

b.

	102	ING Bank	10.454	
Aan	132	Te ontvangen creditcardgelden		10.454

Opgave 5.14

(installatiebedrijf; vooruitbetaalde bedragen; nog te betalen bedragen)

1.

a.	010	Bedrijfsgebouwen	Balans	Debet
b.	060	7% Hypothecaire lening o/g	Balans	Credit
c.	171	Te verrekenen omzetbelasting	Balans	Debet
d.	440	Interestkosten	Winst-en-verliesrekening	Verlies
e.	840	Opbrengst nieuwbouw	Winst-en-verliesrekening	Winst

2.

	030	Kantoorinventaris	13.000	
	170	Te verrekenen omzetbelasting	2.730	
Aan	130	Crediteuren		15.730

3.

	130	Crediteuren	5.700	
	140	Vooruitbetaalde bedragen	1.200	
	145	Nog te betalen bedragen	10.500	
	110	ING Bank	18.480	
Aan	120	Debiteuren		35.880

4.

	700	Voorraad sanitair en kachels	8.400	
	170	Te verrekenen omzetbelasting	1.596	
Aan	130	Crediteuren		9.996

5.

	150	Te betalen nettolonen	35.013	
Aan	110	ING Bank		35.013

6.

	401	Brutoloonkosten	53.000	
	403	Vakantietoelage	1.600	
Aan	150	Te betalen nettolonen		35.013
Aan	151	Te betalen loonheffing		10.680
Aan	152	Te betalen pensioenpremies		7.307
Aan	155	Te betalen vakantietoelage		1.600

7.

	402	Sociale lasten werkgever	8.492	
	403	Vakantietoelage	600	
Aan	152	Te betalen pensioenpremies		1.408
Aan	153	Te betalen werkgeversbijdrage werknemersverzekeringen		5.010
Aan	154	Te betalen premie Zorgverzekeringswet		2.024
Aan	155	Te betalen vakantietoelage		600

8.

	810	Kosten onderhoud	9.600	
	820	Kosten nieuwbouw	19.400	
Aan	700	Voorraad sanitair en kachels		27.500
Aan	710	Overige voorraad		1.500

9.

	120	Debiteuren	54.450	
Aan	171	Verschuldigde omzetbelasting		9.450
Aan	830	Opbrengst onderhoud		36.000
Aan	840	Opbrengst nieuwbouw		9.000

10.

	051	Privé	1.331	
Aan	172	Af te dragen omzetbelasting		231*
Aan	700	Voorraad sanitair en kachels		1.100

* 21% van € 1.100 = € 231

11.

	460	Overige kosten	2.600	
Aan	710	Overige voorraad		2.600

12.

	440	Interestkosten	816,67*	
Aan	145	Nog te betalen bedragen		816,67

* 7% van € 140.000/12 = € 816,67

13.

	051	Privé	1.000	
Aan	110	ING Bank		1.000

14. Om de aanschafprijs en de boekwaarde van de vaste activa uit het grootboek te kunnen aflezen, moet van elk vast activum een afzonderlijke afschrijvingsrekening in rubriek 0 worden aangelegd.

15. Eigen vermogen per 1 december	€ 365.230
Winstsaldo	€ <u>66.780</u> +
	€ 432.010
Saldo rekening 'Privé'	€ <u>31.325</u> -/-
Voorlopig eigen vermogen per 31 december	€ 400.685

16. De rekening 051 'Privé' wordt vervangen door de rekening 'Rekening-courant M. Bouali'.

Opgave 5.15

(handelsonderneming; vooruitbetaalde bedragen; nog te betalen bedragen; banktegoeden; kasgeld)

1. De betekenis van een debetsaldo op de rekening 'Te ontvangen facturen' is dat er facturen zijn geboekt waarvan de goederen nog niet zijn ontvangen.

2.

	110	Rabobank	17.530	
Aan	200	Kruisposten		5.000
Aan	210	Tussenrekening pinontvangsten		12.530

	090	Privé	3.600	
	151	Nog te betalen bedragen	1.734*	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	315**	
Aan	110	Rabobank		5.649

* $(100/121 \times \text{€ } 1.815) + \text{€ } 234 = \text{€ } 1.734$

** $21/121 \times \text{€ } 1.815 = \text{€ } 315$

3.

	210	Tussenrekening pinontvangsten	726	
	705	Voorraad tweedehands fietsen	199	
Aan	181	Te betalen omzetbelasting		126
Aan	850	Opbrengst verkopen nieuwe fietsen		799

	800	Inkoopprijs verkopen nieuwe fietsen	495	
Aan	700	Voorraad nieuwe fietsen		495

4.

	150	Vooruitbetaalde bedragen	4.800	
Aan	140	Crediteuren		4.800

5.

	440	Verzekeringskosten	400*	
Aan	150	Vooruitbetaalde bedragen		400

* $\text{€ } 4.800/12 = \text{€ } 400$

6.

	151	Nog te betalen bedragen	400	
	450	Verkoopkosten	150	
	180	Te verrekenen omzetbelasting	115,50*	
Aan	140	Crediteuren		665,50

* $(21/121 \times \text{€ } 484) + (21/121 \times \text{€ } 181,50) = \text{€ } 115,50$

7.

	142	Te ontvangen creditnota's	450	
Aan	700	Voorraad nieuwe fietsen		450

8.

	090	Privé	100	
	980	Incidentele baten en lasten	10	
Aan	110	Kas		110

9.

	400	Loonkosten	27.396	
Aan	160	Te betalen lonen		17.878
Aan	161	Te betalen loonheffing		8.218
Aan	162	Te betalen pensioenpremies		1.300

10.

	410	Sociale lasten	5.260	
Aan	161	Te betalen loonheffing		2.660
Aan	162	Te betalen pensioenpremies		2.600

11.

	460	Interestkosten	1.120*	
Aan	151	Nog te betalen bedragen		1.120

* 4,8% van $((€ 400.000 - (12 \times € 10.000))/12) = € 1.120$ **Opgave 5.16**

(handelsonderneming; diverse transitoria; banktegoeden; kasgeld)

1. Een subgrootboek geeft een specificatie (in geld) van een grootboekrekening.
2. Voorbeelden van subgrootboeken:
 - Debiteurenboek;
 - Crediteurenboek;
 - Voorraadboek, mits in het voorraadboek ook de waarde wordt bijgehouden.

3.

	110	ING Bank	5.093,20	
	172	Af te dragen omzetbelasting	934,80	
	460	Verkoopkosten	4.920	
Aan	130	Dubieuze debiteuren		10.948

4.

	150	Crediteuren	544,50	
Aan	490	Overige bedrijfskosten		544,50

5.

	410	Personeelskosten	50*	
	170	Te verrekenen omzetbelasting	3	
Aan	190	Rekening-courant directie		53

* $(100/106) \times \text{€ } 53 = \text{€ } 50$

6.a.

	160	Vooruitbetaalde bedragen	1.260	
Aan	110	ING Bank		1.260

6.b.

	490	Overige bedrijfskosten	105*	
Aan	160	Vooruitbetaalde bedragen		105

* $\text{€ } 1.260/12 = \text{€ } 105$

7.

	430	Interestkosten	24.000*	
	080	6% Hypothecaire lening	40.000	
Aan	110	ING Bank		64.000

* $6\% \text{ van } \text{€ } 400.000 = \text{€ } 24.000$

8.

	460	Verkoopkosten	1.500*	
Aan	162	Nog te betalen bedragen		1.500

* $(100/121) \times \text{€ } 1.815 = \text{€ } 1.500$

9.

	440	Vrachtkosten	1.180	
	170	Te verrekenen omzetbelasting	247,80*	
Aan	150	Crediteuren		1.427,80

* $(21/121) \times \text{€ } 1.427,80 = \text{€ } 247,80$

10.

	110	ING Bank	1.200	
	100	Kas	580	
Aan	120	Debiteuren		580
Aan	240	Kruisposten		1.200

11. Een kredietlimiet is het bedrag waarvoor een afnemer maximaal op rekening mag kopen.

12.a.

	240	Kruisposten	2.000	
Aan	100	Kas		2.000

12.b.

	110	ING Bank	2.000	
Aan	240	Kruisposten		2.000